

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування
для прийому на навчання для здобуття освітнього ступеня магістра
спеціальності В12 «Культурологія та музеєзнавство»
за освітньою програмою «Культурологія: гендерні дослідження»
на основі здобутого раніше освітнього ступеня бакалавра (магістра)
або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста

Київ– 2025

Програма складена на підставі навчального плану спеціальності В12 «Культурологія та музеєзнавство» за освітньою програмою «Культурологія: гендерні дослідження».

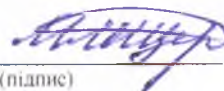
РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

к.філос.н., доц. Шелковая Н.В.

(підпис)

к.філос.н., доц. Щербина М.М.

(підпис)

ПОГОДЖЕНО:

Мазнев Є. О

(підпис)

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Прийом здобувачів вищої освіти на навчання для здобуття освітнього ступеня магістра на основі здобутого раніше освітнього ступеня бакалавра (магістра) або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста здійснюється за результатами складання вступних випробувань.

Мета вступного випробування: оцінити рівень підготовленості вступників для навчання за програмою підготовки магістра за спеціальністю В12 «Культурологія та музеєзнавство» за освітньою програмою «Культурологія: гендерні дослідження» з метою конкурсного відбору на навчання у СНУ ім. В. Даля в 2025 році.

Завдання вступного випробування полягає у тому, щоб оцінити рівень володіння компетентностями вступників, які повинні:

- знати та розуміти теоретичні підходи до визначення культури, її проявів та форм існування;
- розуміти чинники культурної динаміки, принципи періодизації культурних процесів, їх специфічні риси та характеристики;
- інтерпретувати культурні джерела (речові, друковані, візуальні, художні);
- вміти орієнтуватись у етапах розвитку художньої культури, видах, стилях, концепціях та мовах мистецтва;
- вміти аналізувати ефективність культурних політик, технологій реалізації культурних ідей у контексті конкретних параметрів їх впровадження;
- розпізнавати та класифікувати різні типи культурних продуктів, визначати їх якісні характеристики на основі комплексного аналізу;
- визначати, формулювати та аргументувати власну громадянську та професійну позицію щодо актуальних культурологічних питань;
- знання та володіння методологією культурологічного та мистецтвознавчого аналізу творів мистецтва, пам'яток культури і соціокультурних процесів.

Зміст програми відповідає компонентам освітньої програми «Культурологія: гендерні дослідження» та їх логічній послідовності.

Порядок проведення вступних випробувань регламентується Правилами прийому до Східноукраїнського національного університету в 2025 році.

II. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Необхідний обсяг сформованих фахових компетентностей вступника, що поступає на навчання на основі здобутого раніше освітнього ступеня або освітньо-кваліфікаційного рівня, забезпечують наступні дисципліни, передбачені навчальним планом освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності В12 «Культурологія та музеєзнавство» за освітньою програмою «Культурологія: гендерні дослідження».

Культура та мистецтво Античності

Історична специфіка античної цивілізації. Егейська культура: етнічна історія, релігія, мистецтво. Релігія і міфологія Мікенської та Архаїчної Греції. Культурно-історичні аспекти Гомерівського епосу. Філософська культура Архаїчної Греції. Філософія та естетика класичної Греції. Побут, заняття та звичаї Стародавньої Греції. Архітектура, скульптура, поезія і театр Еллади. Духовна культура еллінізму: філософія, релігія, соціально-політична думка. Наука і мистецтво елліністичного світу: культурні центри елліністичного Сходу. Релігія і міфологія Римської Республіки. Римська філософія періоду Республіки. Наука і мистецтво Римської Республіки (VI-I ст. до н. е.). Філософія і етика Римської імперії. Релігія, мистецтво та освіта періоду імперії.

Список рекомендованих джерел:

1. Козира Є. В. Культурологія : навч. посіб. Київ : Медицина, 2017. 350 с.
2. Культурологія: Підручник. Одеса: Університет Ушинського, 2023. 433 с.
3. Сучасна культурологія : навч. посіб. для студ. вузів / ред. К. В. Кислюк. Київ : Кондор, 2016. 341 с.
4. Теорія культури: онтологія і феноменологія : навч.- метод. посібник для студ. спец. 034 Культурологія освітнього ступеня «Бакалавр» / уклад. А. І. Литвиненко. Полтава : ПНПУ ім. В. Г. Короленка, 2022. 120 с.

Середньовічна культура та мистецтво

Джерела та витoki середньовічної культури. Християнська теологія та церква. Монастир як культурний центр. Освіта у середньовічній Європі, феномен університетів. Філософія та наука в Середні віки. Роль церкви у формуванні естетичних принципів середньовічного мистецтва. Символізм та алегоричність мистецтва Середніх віків. Романський і готичний стилі в архітектурі середньовічної Європи. Феномен лицарства. Карнавал і «сміхова культура». Особливості розвитку візантійської культури. Візантія як перехрестя греко-римських та східних традицій. Вплив культури Візантії на культуру західної Європи та Давньої Русі. Культурні зв'язки між Києвом і Константинополем.

Список рекомендованих джерел:

1. Козира Є. В. Культурологія : навч. посіб. Київ : Медицина, 2017. 350 с.
2. Культурологія: Підручник. Одеса: Університет Ушинського, 2023. 433 с.
3. Сучасна культурологія : навч. посіб. для студ. вузів / ред. К. В. Кислюк. Київ : Кондор, 2016. 341 с.
4. Теорія культури: онтологія і феноменологія : навч.- метод. посібник для студ. спец. 034 Культурологія освітнього ступеня «Бакалавр» / уклад. А. І. Литвиненко. Полтава : ПНПУ ім. В. Г. Короленка, 2022. 120 с.

Культура та мистецтво Відродження

Витoki та загальна характеристика доби Відродження. Гуманістична думка епохи Відродження. Становлення італійського гуманізму. Реформаційна філософська думка. Особливості мистецтва Відродження (Основні види та тематична спрямованість). Живопис та скульптура Відродження. Архітектура доби Ренесансу. Література: поезія та проза, видатні митці літератури

Відродження. Театральне мистецтво. Творчість Шекспіра та його сучасників. Музичне мистецтво Відродження.

Список рекомендованих джерел:

1. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення / за заг. ред. Стівена Фартінга; передм. Річарда Корка; [пер. з англ. А. Пітика та ін.].- Харків : Vivat, 2019. 576 с.
2. Культурологія : навч. посіб. / за ред. І.З. Майданюк. – К. : Редакційно-видавничий центр НУБіП України, 2017. 335 с.
3. Культурологія: Підручник. Одеса: Університет Ушинського, 2023. 433 с.
4. Теорія культури: онтологія і феноменологія : навч.- метод. посібник для студ. спец. 034 Культурологія освітнього ступеня «Бакалавр» / уклад. А. І. Литвиненко. Полтава : ПНПУ ім. В. Г. Короленка, 2022. 120 с.

Культура та мистецтво Нового часу

Витоки та загальна характеристика доби Нового часу (Соціально-економічні зміни у Західній Європі XVII—XVIII ст.) Стиль бароко в європейському мистецтві XVII ст. Бароко та маньєризм. Людина епохи бароко. Українське бароко як явище європейської культури. Мистецтво Класицизму на тлі соціокультурних процесів у Європі XVII – XVIII ст. Класицизм в архітектурі, скульптурі та живописі. Література класицизму. Неокласицизм. Витоки, етапи, основні засади, фундаментальні риси і досягнення Просвітництва. Здобутки діячів Просвітництва в освіті і дидактиці. Характерні риси мистецького життя Просвітництва: театр, музика, література, паркове мистецтво. Культура рококо: течії в мистецтві та літературі. Ампір в західноєвропейській культурі: здобутки і досягнення.

Список рекомендованих джерел:

1. Культурологія : навч. посіб. / за ред. І.З. Майданюк. – К. : Редакційно-видавничий центр НУБіП України, 2017. 335 с.
2. Культурологія: Підручник. Одеса: Університет Ушинського, 2023. 433 с.
3. Фартінг С. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення / за заг. ред. Стівена Фартінга ; пер. з англ. А. Пітик, К. Грицайчук, Ю. Єфремов, Ю. Сиройд, О. Ларікова — Х. : Віват, 2019. 576 с.
4. Теорія культури: онтологія і феноменологія : навч.- метод. посібник для студ. спец. 034 Культурологія освітнього ступеня «Бакалавр» / уклад. А. І. Литвиненко. — Полтава : ПНПУ ім. В. Г. Короленка, 2022. 120 с.

Культура та мистецтво XIX-XXI ст.

Загальні риси розвитку західноєвропейської культури XIX ст. (романтизму, реалізму, імпресіонізму, постімпресіонізму, натуралізму, символізму); риси українського бароко, реалізму, імпресіонізму, романтизму. Характеристика стилю модерн. Криза західноєвропейської культури кін. XIX – поч. XX ст. Глобальні проблеми в XX ст. як прояв кризи в світовій культурі. Пошуки вирішення глобальних проблем сучасності. Авангард початку XX ст. (експресіонізм, кубізм, сюрреалізм, дадаїзм, футуризм, абстракціонізм, фонізм, поп-арт, концептуалізм). Витоки постмодернізму та його художня філософія («деканонізація», боротьба з традиційними цінностями). Особливості масової культури та її вплив на мистецтво. Особливості українського постмодерну; формування нових образно-стильових концепцій в українському мистецтві у XX ст. Мистецтво XXI ст.: перспективи розвитку, характер, особливості. Природа

субкультурного феномену в сучасних умовах. Культурно-трансформаційні процеси субкультуризації сучасної України. Причини кризових явищ в культурному просторі.

Список рекомендованих джерел:

1. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення / за заг. ред. Стівена Фартінга; передм. Річарда Корка; [пер. з англ. А. Пітика та ін.]. – Харків : Vivat, 2019. 576 с.
2. Панфілова О. Г., Рублевська Н.В., Тарасюк І.І. Історія зарубіжного мистецтва: навчально-методичний посібник. Ч. 1. Тернопіль : [Вектор], 2016. 171 с.
3. Сучасна культурологія : навч. посіб. для студ. вузів / ред. К. В. Кислюк. Київ : Кондор, 2016. 341 с.
4. Теорія культури: онтологія і феноменологія : навч.- метод. посібник для студ. спец. 034 Культурологія освітнього ступеня «Бакалавр» / уклад. А. І. Литвиненко. — Полтава : ПНПУ ім. В. Г. Короленка, 2022. 120 с.
5. Фартінг С. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення / за заг. ред. Стівена Фартінга ; пер. з англ. А. Пітик, К. Грицайчук, Ю. Єфремов, Ю. Сироїд, О. Ларікова — Х. : Віват, 2019. 576 с.

Історія культури та мистецтва України

Основні етапи розвитку та періодизація української культури та мистецтва. Поняття ментальності та національного характеру. Стародавня культура на території сучасної України. Культура часів Київської Русі та Галицько-Волинського князівства: становлення державності, зв'язок з візантійською культурою. Особливості розвитку культури під час монголо-татарського поневолення. Взаємозв'язок культур Київської Русі та Литовського князівства. Вплив козацького руху на розвиток української культури і мистецтва. Тенденції розвитку культури і мистецтва Нового часу та Новітньої доби. Культурне життя України XVII – XVIII ст. Вплив гуманістичних ідей Ренесансу й Реформації. Стилi бароко та рококо в українських архітектурі та мистецтві. Українська культура XIX століття. Просвітительські ідеї в культурі України, розвиток науки та філософської думки, поширення освіти. Зв'язок народного та професійного мистецтва. Українська культура на зламі XIX – XX ст. в європейському та світовому соціокультурному контексті. Ідеологія української державності. Культура України в першій половині XX ст., передумови її розвитку. Культурне та мистецьке життя України другої половини XX – початку XXI ст. Національно-державне відродження. Посилення ідеологічного тиску. Культурні процеси в Україні після отримання державності. Проблема збереження національної культури в умовах глобалізації.

Список рекомендованих джерел:

1. Історія української культури. Навч. посіб. За ред. О. Ю. Палової. 2-ге вид. перероб. та доп. Київ: «Центр учбової літератури», 2017. 340 с.
2. Білоус В. Українські дослідники традиційної культури та побуту. Київ : АртЕк, 2019. 256 с.
3. Культурологія: Підручник. Одеса: Університет Ушинського, 2023. 433 с.

Релігійна культура та мистецтво

Феномен релігії в контексті культури. Виникнення релігійної культури. Філософські трактування релігії. Релігія як соціокультурний феномен. Релігійна культура в історії світової цивілізації. Історія культури як утілення релігійно-моральнісної ідеї. Культура і релігія як відображення людської природи. Антропологічні підстави релігії та культури. Типологія релігій. Світові релігії в культурі людства. Християнство у світовій культурі. Біблія як Святе Письмо і культурна пам'ятка. Загальнокультурний і загальнолюдський сенс моральнісних ідей християнства. Еволюція християнських сакральних ідей і їх вплив на загальну культуру. Основні напрями християнства та їх культурні особливості. Світоглядні особливості основних напрямів буддизму. Буддизм у китайській та японській культурі. Вплив буддизму на культуру. Іслам як культура правил. Коран і Суна — джерела віровчення та пам'ятки культури. Ісламський світогляд як спосіб життя. Основні напрями ісламу. Культурні особливості національних релігій. Іудаїзм. Етнонаціональні релігії Індії. Індуїзм. Джайнізм. Сикхізм. Національні релігії Далекого Сходу. Конфуціанство. Даосизм. Синтоїзм. Релігія і мистецтво. Процес відокремлення мистецтва від релігії. Вплив християнства на мистецтво. Мистецтво буддійської культури. Мистецтво ісламу. Взаємодія релігії і культури в сучасну епоху.

Список рекомендованих джерел:

1. Історія релігій в Україні: актуальні питання / за ред. О.С. Киричук. Львів : Логос, 2019. 252 с.
2. Культурологія: Підручник. Одеса: Університет Ушинського, 2023. 433 с.
3. Сучасна культурологія : навч. посіб. / за заг. ред. К. В. Кислюка; [авт. кол.: К. В. Кислюк, В. А. Суковата, З. І. Алфьорова та ін.]. – Київ : Кондор, 2016. 342 с.
4. Тимошенко Л. Руська релігійна культура Вільна. Контекст доби. Осередки. Література та книжність (XVI – перша третина XVII ст.) : монографія. –Дрогобич: Коло, 2020. 796 с.

ІІІ ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Загальна кількість завдань іспиту – **16**.

На виконання роботи відведено **60 хвилин**.

В основу визначення рейтингу покладено результати, обраховані на основі суми тестових балів. Для кожного запитання тесту встановлюється відповідна система оцінювання:

1. Запитання **1-10** малої складності – **1 бал (сума 10 балів)**;
2. Запитання **11-15** середньої складності – **2 бали (сума 10 балів)**;
3. Запитання **16** підвищеної складності – **5 балів (сума 5 балів)**.

Сума тестових балів при якій іспит вважається складеним – **5-25 балів**.

Загальна сума тестових балів за всі правильні відповіді **25 тестових балів** – відповідає **200 балам** рейтингової оцінки. Пороговий тестовий бал («склав / не склав») для вступного іспиту становить **5 тестових балів** – відповідає **100 балам** рейтингової оцінки.

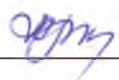
Рейтингова оцінка за 100-бальною шкалою (від 100 до 200 балів) визначається відповідно до таблиці відповідності тестових балів рейтинговій оцінці.

Таблиця 1

Відповідність тестових балів рейтинговій оцінці

Тестовий бал, S (сума балів за правильні відповіді на запитання)	Рейтингова оцінка, BB
1	2
0-4	не склав
5	100
6	105
7	110
8	115
9	120
10	125
11	130
12	135
13	140
14	145
15	150
16	155
17	160
18	165
19	170
20	175
21	180
22	185
23	190
24	195
25	200

Голова фахової атестаційної
комісії

проф. Арсентьева О.С.

Члени фахової атестаційної
комісії

проф. Шаповалова О.В

Відповідальний секретар ПК

Мазнев Є. О.